

90.110
7/7526

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĐI
Siyaset Planlama Genel M¼d¼r Yardımcılığı

ÇOK İVEDİ

Sayı : B.06.0.SPGY.0.0-026.21-2009/222828
Konu : Yazılı Soru Önergesi/S¼leyman
Turan Çirkin

10 Kasım 2009

TBMM BAŐKANLIĐINA

İlgi: Baőbakanlığa muhatap 24.04.2009 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/7526-12647/27387 sayılı yazıları.

Hatay Milletvekili S¼leyman Turan Çirkin'in Sayın Başbakanımıza y¼nelttiĐi ve Sayın Baőbakanımızca, kendileri adına eőg¼d¼m¼mde cevaplanması tensip olunan 7/7526 esas numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı iliőikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

Ahmet DAVUTOĐLU
Dıőıőleri Bakanı

Ek: 2 sayfa.

**HATAY MİLLETVEKİLİ SÜLEYMAN TURAN ÇİRKİN'İN SAYIN BAŞBAKANIMIZA
YÖNELTİĞİ 7/7526 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ**

SORULAR

Basında yer alan haberlerde, Türkiye ile Ermenistan'ın, diplomatik ilişkilerin kurulması ve sınırların açılmasını da kapsayan normalleşme sürecini belirli bir takvime bağlayan bir protokol üzerinde genel bir uzlaşmaya vardıkları iddiası yer almıştır.

Bu doğrultuda;

1. Bu iddia doğru mudur? Doğru ise, Türkiye ile Ermenistan arasında imzalanan protokol kamuoyunun bilgisine sunulacak mıdır?
2. Protokol kapsamında, İsrail'e karşı gösterdiğiniz "One minute" açılımınız ve Rasmussen'e "şartlı evet" oyu vermeniz gibi, Ermenistan'a Türkiye karşıtı politikalarından vazgeçme şartı dile getirilmiş midir?
3. Bu şart dile getirilmemişse, Ermenistan Yönetimi, Türkiye karşıtı politikasından taviz vermezken, sınırını açarak Ermenistan'ın ekonomisine canlılık ve destek sağlama Türkiye'nin görevi midir?
4. Ermenistan'ın sınırların açılması ile ilgili herhangi bir şart ileri sürmüş müdür?
5. Ermenistan ile sınır kapısının açılması konusunda, Dağlık Karabağ sorunu dile getirilmiş midir?
6. Protokolde, "sınırların açılması konusunun Dağlık Karabağ sorununun çözümünde "yeterince ilerleme sağlanmasına bağlanmıştır" ifadesinin yer aldığı iddia ediliyor. Bahsi geçen sorunda "yeterince ilerleme" nasıl sağlanmıştır? Yeterince ilerleme sağlandıysa, Azerbaycan Devlet Başkanı Sayın İlham Aliyev'in gösterdiği tepkinin anlamı nedir?
7. Azerbaycan Devleti ile Ermenistan sınır kapısının açılması konusu müzakere edilmiş midir?
8. 24 Nisan öncesinde Türk-Ermeni uzlaşmasına ilişkin bir açıklama yapılması olasılığının güçlenmesi üzerine Sayın İlham Aliyev'in, Türkiye'yle doğal gaz anlaşmasını yenilemeyerek, gazı kesme tehdidinde de bulunduğu basın haberlerinde yer almıştır. Türkiye'nin Azerbaycan'dan gelecek gazın kesilme ihtimali üzerine aldığı tedbirler nelerdir? Türkiye'nin gazın kesilmesi durumunda yaşayacağı kaybın ekonomik değeri ne kadardır?
9. Türkiye'nin Ermenistan'la ilişkileri düzeltme uğruna bir yandan stratejik ortağı Azerbaycan'ı küstürme, diğer yandan da enerjide transit nokta olma hedefinden vazgeçmesi, Türkiye'nin geleceği açısından ne kadar doğru bir politikadır?
10. Türkiye'nin Ermenistan ile protokol imzalanmasında, AB üyelik süreci ve ABD Devlet Başkanı Barack Obama'nın rolü nedir?

CEVAP

Basın organlarında kimi zaman, uluslararası planda gündemde olan konulara dair muhtelif haberler yayınlanabilmekle birlikte, bunlar her zaman gerçeği yansıtmamaktadır.

Ermenistan'la ilişkilerimizin normal bir zemine kavuşturulması amacıyla hükümetimiz döneminde İsviçre'nin arabuluculuğunda başlatılan süreç, malumunuz olduğu üzere 10 Ekim 2009 tarihinde "Diplomatik İlişkilerin Kurulması" ve "İlişkilerin Geliştirilmesi"ne dair iki ayrı Protokol'ün Zürih'de imzalanmasıyla yeni bir aşamaya girmiş bulunmaktadır.

Bu süreç, sadece aynı coğrafyayı paylaştığımız bir komşu ülkeyle mevcut sorunlarımızı ortadan kaldırmayı değil, aynı zamanda Güney Kafkasya'da sürdürülebilir bir barış ortamının yaratılmasını kolaylaştırmayı da amaçlamaktadır. Dışişleri Bakanımız, Hükümetimizin bu temel yönelimi konusunda Yüce Meclisi 21 Ekim 2009 tarihinde bilgilendirmiştir.

Diğer taraftan, bölgemizin kalıcı bir barış ve istikrara kavuşması için, Türkiye-Ermenistan ilişkilerindeki normalleşmenin yeterli olmayacağı ve bu çabalara paralel olarak Azerbaycan ile Ermenistan arasında devam eden Yukarı Karabağ sorununun çözümü için de somut adımların atılmasının gerekliliği, Ermenistan'la başlatılan sürecin başından beri vurgulanan bir husus olmuştur.

Hükümetimiz, esasen, Türkiye-Ermenistan ilişkilerinde yaşanacak olumlu yöndeki gelişmelerin, Azerbaycan ve Ermenistan arasında Yukarı Karabağ sorununun çözümü amacıyla yürütülen müzakerelere de olumlu etki edeceği inancındadır. Nitekim, Türkiye-Ermenistan normalleşme sürecinde sağlanan ilerlemeye paralel olarak son dönemde Azerbaycan-Ermenistan Devlet Başkanları arasındaki görüşmeler sürecinin de hız kazandığı, iki Devlet Başkanının sadece 2009 yılının başından bu yana beş defa görüştükleri de dikkate alındığında, açıkça görülmektedir.

Hükümetimiz daima Ermenistan'la yürütülen sürecin Azerbaycan için taşıdığı hassasiyetin bilinci içinde hareket etmiş ve Azerbaycan yetkililerine sürecin her aşamasında gerekli bilgilendirmede bulunulmuştur. Azerbaycan yönetimi Hükümetimizin konuya yaklaşımını ve maksatlarını açıkça bilmektedir.

Diğer taraftan, takdir edileceği üzere, Ermenistan'la hazırlanan Protokollerin imzalanmasıyla süreç sona ermiş değildir. Malumları olduğu üzere, Protokollerin yürürlüğe girmesi için her iki ülkenin Parlamentolarınca onaylanması gerekmektedir. Protokollere ilişkin nihai karar, bu çerçevede Yüce Meclise aittir.

Ülkemizin Azerbaycan'dan doğal gaz alımına ilişkin Hükümetlerarası Anlaşma ve Doğal Gaz Alım-Satım Anlaşması 12 Mart 2001 tarihinde Ankara'da imzalanmış olup, Şahdeniz Aşama 1'i kapsamaktadır. Bu anlaşma çerçevesinde 15 yıl süreyle Azerbaycan'dan 6.6 milyar m³ doğal gaz tedariki öngörülmektedir. Bu anlaşma çerçevesinde, ülkemiz, Hazar Denizi'ndeki Şahdeniz Doğal Gaz sahasında üretilen Azeri doğal gazını Temmuz 2007'de işlerlik kazanan Bakü-Tiflis-Erzurum doğal gaz boru hattı vasıtasıyla temin etmektedir.

Günümüze kadar Azerbaycan'dan doğal gaz temininde bir kesinti yaşanmamış olup, Azeri resmi makamlarından tarafımıza Azerbaycan'dan Türkiye'ye temin edilen doğal gazın kesileceğine ilişkin herhangi bir bilgi veya bildirim ulaşmamıştır.